

Sęczkowska, Maria / Solarski, Bolesław

20 lat działalności Oddziału Towarzystwa Naukowego Płockiego w Łęczycy (1977-1997)

Notatki Płockie 42/4-173, 48-50

1997

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

20 LAT DZIAŁALNOŚCI ODDZIAŁU TOWARZYSTWA NAUKOWEGO PŁOCKIEGO W ŁĘCZYCY (1977-1997)

W dniu 2 grudnia 1997 r. odbyły się w Łęczycy obchody XX-lecia Oddziału TNP. Rozpoczęły się o 11.00 w lokalu TNP przy ul. Poznańskiej 6, odsłonięciem pamiątkowej tablicy upamiętniającej postać adwokata Władysława Zarachowicza, pierwszego przewodniczącego Oddziału, jego organizatora, który walnie przyczynił się swoją kilkuletnią pracą do pozyskania i generalnego remontu budynku, będącego od 10 lat siedzibą Towarzystwa.

Uroczystość zagał przewodniczący Oddziału Bolesław Solarski, a odsłonięcia tablicy dokonał przybyły z Warszawy, Członek Honorowy TNP - prof. dr hab. Aleksander Gieysztor oraz syn W. Zarachowicza - Kazimierz. Ksiądz prałat Wiesław Skonieczny, dziekan łęczycy i proboszcz parafii pw. św. Andrzeja, poświęcił tablicę, po czym okolicznościowe przemówienie wygłosił przedstawiciel Okręgowej Rady Adwokackiej w Płocku mec. Jerzy Zieliński, przyjaciel Władysława Zarachowicza.

Dalszy ciąg uroczystości odbył się w Ratuszu, a złożyły się na nie: część organizacyjno-historyczna, której przewodniczył burmistrz Krzysztof Lipiński i sesja naukowa pod przewodnictwem prof. dr. hab. Tadeusza

Poklewskiego na temat "Kultura średniowiecznej Łęczycy".

Część organizacyjno-historyczną rozpoczął przewodniczący Oddziału B. Solarski, przedstawiając sprawozdanie z działalności w latach 1977-1997. Podkreślił w nim, iż główne zadania Towarzystwa, wynikające ze statutu, dotyczyły pracy naukowej, wydawniczej i ochrony zabytków.

W ramach działalności naukowej zorganizowano 13 sesji, na których wygłoszono 36 referatów. Tematyka ich dotyczyła głównie historii państwa, naszego miasta i Ziemi Łęczycy wraz z jej zabytkami, działalnością wybitnych łęczycan i bieżących zagadnień rozwoju miasta. Ten ostatni temat był szeroko omawiany na sesji 26 i 27 marca 1979 r. pod hasłem "Środowisko naturalne i historyczne Łęczycy, jego przemiany i kierunki rozwoju". Autorami siedmiu referatów byli znani naukowcy z Łodzi i Warszawy: prof. dr hab. Romuald Olaczek, prof. dr hab. Tadeusz Krzemiński, prof. dr hab. Andrzej Nadolski, dr inż. rch. Jarosław Widawski, prof. dr inż. arch. Henryk Jaworowski, dr Tadeusz Kowalczyk i mgr Włodzimierz Szafirski. Należy zaznaczyć, że część wniosków z sesji została uwzględniona w planach rozwoju miasta i jest realizowana.

Moment odsłonięcia tablicy upamiętniającej postać adwokata Władysława Zarachowicza - pierwszego przewodniczącego Oddziału TNP w Łęczycy. Od lewej: Kazimierz Zarachowicz - syn i prof. dr hab. Aleksander Gieysztor

Przemawia wiceprezes TNP - dr Marian Chudzyński. Obok na zdjęciu: prof. Aleksander Gieysztor, Krzysztof Lipiński - burmistrz Łęczycy i przewodniczący Oddziału TNP - Bolesław Solarski

Na pozostałych sesjach referaty wygłosili: prof. dr hab. Tadeusz Poklewski, adw. W. Zarachowicz, doc. dr Ryszard Rosiń, mgr Wanda Puget, dr Bogusław Polak, dr Piotr Bauer, prof. dr hab. Jan Fijałek, dr Tadeusz Srogosz, lek. med. Kazimierz Ladorudzki, prof. dr hab. Tadeusz Gałamon, red. Aleksander Jackowski, mgr inż. Bolesław Sojarski, mgr Wanda Gniazdowska, dr Marian Chudzyński, dr Katarzyna Jedynakiewicz, dr Leszek Olejnik, prof. dr hab. Włodzimierz Kozłowski, prof. dr hab. Dariusz Górecki i prof. dr hab. Stefan K. Kuczyński.

Przejawem działalności naukowej były też odczyty o tematach jak wyżej, a grono autorów uzupełniali: prof. dr J. Leszczyński, mgr Jerzy Dunin-Borkowski, mgr inż. Jan Jandrowicz, dr inż. Jakub Chojnacki, mgr inż. Bożena Chmiel, prof. dr hab. Andrzej Abramowicz, prof. Jerzy Rzymkowski, prof. dr hab. Stefan Pytlas, mgr inż. arch. Stanisław Jabłoński, mgr Jacek Zduńczyk, znana pisarka wywodząca się z Ziemi Łęczyckiej - Maria Ginter, mgr Mirosław Pisarkiewicz i mgr Krzysztof Gowin.

Dotychczasowa działalność wydawnicza Oddziału jest bardzo skromna i obejmuje siedem pozycji: Stefan K. Kuczyński, Pieczęcie i herby miasta Łęczycy i Ziemi Łęczyckiej, 1985; Środowisko naturalne i historyczne Łęczycy, jego przemiany i kierunki rozwoju, materiały z sesji 1979 r., 1987; Jadwiga Grodzka z d. Cuevas, materiały z sesji 1993, 1995; Władysław Zarachowicz, materiały z sesji 1993, 1995; Mieczysław Cieniak, Zdzisław Kowalczyk, Władysław Wieszczyk, Oddz. TNP w Łęczycy i TMZŁ, 1996. Na ukończeniu jest przygotowywana od 1987 r. monografia "Łęczycza. Dzieje miasta". 17 rozdziałów o objętości 43 a.a. o historii Łęczycy

od VI w. do 1990. Autorami są historycy Łodzi i Warszawy oraz działacze kulturalni Łęczycy. Redakcję monografii objął doc. dr R. Rosin. Przewiduje się, że ukaże się ona w początkach 1998 r., w stulecie pierwszej monografii Łęczycy autorstwa Michała Rawicza Witanowskiego, wydanej w Krakowie w 1898 r.

Przedmiotem stałej troski zarządu Oddziału była i jest ochrona zabytków naszego miasta z romańską architekturą w Tumie na czele. Dostępnymi środkami, poprzez kontakty osobiste, pobudzaliśmy zainteresowanie władz państwowych i kościelnych, zwracając uwagę na jej bardzo zły stan techniczny. Interweniowaliśmy kolejno u min. Aleksandra Krawczuka, min. Kazimierza Dejmka, biskupa ordynariusza diecezji łódzkiej ks. Władysława Ziółka i biskupa ordynariusza diecezji łowickiej ks. Alojzego Orszulika. Działania te zaowocowały, jak na razie, opracowaniem programu prac konserwatorskich przez wybitnych specjalistów pod przewodnictwem pełnomocnika Generalnego Konserwatora Zabytków w osobie prof. dr hab. Tadeusza Poklewskiego. Współdziałaliśmy także przy zabezpieczeniu baszty z IV w., dzisiejszej dzwonnicy kościoła św. Andrzeja oraz wzięliśmy udział w kontrowersyjnych dyskusjach na temat prac konserwatorskich w kościele oo Bernardynów w Łęczycy.

W latach 1988-1997 Oddział TNP wspólnie z TMZŁ powołał do życia Komitet Ratowania Zabytków Cmentarza Parafialnego w Łęczycy, który zorganizował remont zabytkowych grobowców-pomników na miejscowym cmentarzu liczącym 200 lat. Łącznie wyremontowano 25 grobowców z XIX w., w tymi najstarszy na cmen-

tarzu pomnik Antoniego Bałdowskiego /zm. 1842 r./ i wybudowano lapidarium, na którym zgromadzono blisko 40 płyt, tablic, pomników i krzyży z nie istniejących już katolickich i prawosławnych grobów. Należy podkreślić, że pieniądze na prace konserwatorskie Komitet zgromadził drogą zbiórek pod łączyckimi kościołami i darów przekazanych w formie materiałów, robocizny a także pieniędzy przez Urząd Miasta i Urząd Gminy Łęczycza i liczne instytucje i przedsiębiorstwa z Łęczyckimi Zakładami Górniczymi na czele.

Po sprawozdaniu przewodniczącego Oddziału okolicznościowe przemówienia i gratulacje złożyli:

- mgr Natalia Kalinowska-Witek, dyrektor Wydziału Kultury Urzędu Wojewódzkiego w Płocku. Przekazała list Wojewody Płockiego do Oddziału i wręczyła dyplomy uznania B. Solarowskiemu, prof. T. Poklewskiemu, prof. T. Gałamonowi, A. Łosińskiej i M. Pisarkiewiczowi,

- dr Marian Chudzyński, wiceprezes TNP, który wręczył wyróżniającym się członkom Oddziału medale pamiątkowe i upominki książkowe,

- prof. dr hab. Jan Guzek, wiceprezes Łódzkiego Towarzystwa Naukowego,

- prof. dr hab. Stefan Pytlas, prezes Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Historycznego,

- ks. prałat Wiesław Skonieczny,

- ks. prałat Kazimierz Gorszwa,

- prof. dr hab. Tadeusz Gałamon,

- ks. Zbigniew Łuczak, proboszcz parafii w Tumie,

- mgr Władysław Gąsiorowski, przewodniczący Oddziału TNP w Sierpcu,

- mgr Andrzej Urbaniak, prezes Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Kutnowskiej,

- Otylia Kokocińska, prezes Towarzystwa Miłośników Ziemi Łęczyckiej,

- Elżbieta Kowalczyk, przedstawicielka BP PKO Łęczycza, ofiarując cenny zegar.

Następnie odbyła się oczekiwana z dużym zainteresowaniem sesja naukowa pod hasłem "Kultura średniowiecznej Łęczyczy", której przewodniczył prof. T. Poklewski. Zainauguował ją referatem pt. "U podstaw kultury doby ro-

mańskiej w Polsce" - prof. A. Gieysztor, członek rzeczywisty PAN, b. prezes PAN i Członek Honorowy TNP.

Kolejne referaty wygłosili:

- prof. dr hab. A. Abramowicz - "Stare i nowe w kulturze wczesnośredniowiecznej Łęczyczy",

- prof. dr hab. S.K. Kuczyński, Członek Honorowy TNP

- "Z dziejów kultury i obyczajowości rycerskiej w średniowiecznej Polsce",

- doc. dr R. Rosin - "Rola kulturotwórcza Łęczyczy do końca XV w.".

Trzeba zaznaczyć, że referaty zawierały nie publikowane dotąd wyniki prac badawczych autorów, wnosząc trwały wkład do wiedzy o średniowiecznej Łęczyczy. Z tego też względu zostaną one opublikowane w formie książkowej przez Oddział TNP i w ten sposób udostępnione szerszemu kręgowi zainteresowanych.

Dla uświetnienia jubileuszu XX-lecia Oddziału, staraniem Szkoły Muzycznej w Łęczyczy i Urzędu Miasta, odbył się w wieczorem w kościele św. Andrzeja koncert muzyki poważnej wykonany przez Orkiestrę Kameralną Polish Camerata w Łodzi pod dyrekcją prof. Ryszarda Osmolińskiego. Koncert został przyjęty przez licznie zgromadzoną publiczność owacją "na stojąco"!

Zarząd Oddziału TNP w Łęczyczy składa tą drogą serdeczne podziękowania wszystkim tym, którzy wzięli udział w obchodach XX-lecia, a w szczególności autorom referatów wygłoszonych na sesji, przedstawicielom świata nauki, przedstawicielom władz wojewódzkich i miejskich naszego miasta, przedstawicielom bratnich towarzystw z Sierpca, Kutna i Łęczyczy i wszystkim członkom i sympatykom TNP.

Sekretarz Oddziału TNP w Łęczyczy
Mgr Maria Sęczkowska

Przewodniczący Oddziału TNP w Łęczyczy
Mgr inż. Bolesław SolarSKI